

Cinsiyet Rol Standartlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Cinsiyet Rol Standartlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18680>

Özet

Cinsiyet Rol Standartlar? Ölçe?i, 1994 y?l?nda F. Eker taraf?ndan geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine dair sahip olduklar? standartlar? ve beklentileri ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçe?in geli?tirilmesi, özellikle babalar?n çocuk bak?m? ve ev i?lerine kat?lm düzeylerini ve bu kat?lm? belirleyen faktörleri inceleyen kapsaml? bir yüksek lisans tezi (yüksek lisans tezi) çal??mas? kapsam?nda gerçekleştirilmiştir. Ölçek, geleneksel ve modern cinsiyet rolleri alg?lar?na yönelik tutumlar? nicel olarak belirlemeye odaklanm??tır.

Ölçe?in temel amacı, bireylerin ev içi sorumluluklar?n da??lm?na ilişkin normatif inançlar?n? ortaya koymaktır. Bu bağlamda, ölçek, ebeveynlik ve ev yönetimi rollerinde e?itlikçi yakla??mlar? destekleyen veya geleneksel ayrımlar? sürdüren tutumlar? de?erlendirmek için kritik bir araç görevi görmektedir.

Anahtar Kelimeler

Cinsiyet Roller, Toplumsal Cinsiyet Standartlar?, Babalık Kat?lm?, Ev ??leri, Psikometrik Ölçek Geli?tirme, Aile ?çi Roller.

Yazarlar

F. Eker

Amaç

Cinsiyet Rol Standartlar? Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin ev içi roller ve sorumluluklar hakk?ndaki normatif inançlar?n? ve standartlar?n? belirlemektir. Ölçek, özellikle babalar?n çocuk yetitirme ve ev i?lerine kat?lm düzeylerini etkileyen bireysel ve toplumsal beklentileri ölçmek üzere tasarlanm??tır. Bu amaçla, kat?lm?lar?n cinsiyete dayalı bölümüne ne ölçüde ba?lı kald?klar? veya e?itlikçi bir bak?? aç?s?n? benimsedikleri tespit edilmeye çal??lm??tır.

Ölçek, akademik ara?tırmalarda kullan?larak, toplumsal cinsiyet standartlar?n?n aile dinamikleri üzerindeki etkisini incelemeyi ve bu standartlar?n zaman içinde nasıl de?i?ti?ini analiz etmeyi hedefler. Geli?tirildi?i bağlam olan yüksek lisans tezi, ölçe?in bu alandaki deneysel bo?lu?u doldurmas?na olanak sa?lam??tır.

Yap?

Ölçek, temel olarak **Cinsiyet Rol Standartlar?** psikolojik yap?s?n? ölçmektedir. Bu yapı, bireylerin erkeklerin ve kadınlar?n toplumda ve özellikle aile içinde üstlenmesi gereken görevlere dair sahip olduklar? kat? veya esnek inançlar bütünüdür. Eker'in çal??mas?nda bu yapı, özellikle

ev i?leri (temizlik, yemek yapma vb.) ve çocuk bak?m? (besleme, e?itim, oyun oynama vb.) alanlar?na odaklanm??t?r.

Ölçe?in maddeleri, geleneksel olarak "kad?n i?i" veya "erkek i?i" olarak görülen görevlerin her iki cinsiyet taraf?ndan e?it payla??m?na yönelik tutumlar? sorgulamaktadır. Bu sayede, kat?l?mc?n?n cinsiyet rollerine dair tutumunun geleneksel mi, yoksa e?itlikçi (egaliter) mi oldu?u tespit edilmektedir. Ölçe?in nihai yap?s?n?n, geleneksel beklentiler ve e?itlikçi tutumlar gibi alt boyutlara ayr?lmas? beklenmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda gerçekte?tirilen geçerlik çal??malar? hakk?nda bu kaynakta detayl? bilgi bulunmamaktadır. Ancak, bir psikometrik ölçek olarak, geçerlik çal??malar?n?n genellikle ?çerik Geçerli?i (uzman görü?leri ile), Yap? Geçerli?i (Faktör Analizi ile) ve Ölçüt Ba?lant?l? Geçerlik (ilgili d?? de?i?kenlerle korelasyon) yöntemlerini içermesi beklenir.

Eker (1994) taraf?ndan yürütülen tez çal??mas?nda, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? cinsiyet rol standartlar? yap?s?n? ne kadar do?ru temsil etti?ini belirlemek için gerekli istatistiksel analizlerin yap?ld??? varsay?lmaktadır. Detayl? geçerlik katsay?lar? ve yöntemleri için as?l yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik bilgileri, kaynak içerikte belirtilmemiştir. Bir geli?tirme ölçe?i için güvenilirlik analizleri genellikle iç tutarlıl?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplamas? ve/veya test-tekerrar test güvenilirli?i yöntemlerini içerir. ?ç tutarlıl?k analizi, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne ölçüde tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Bu ölçe?in güvenilirlik de?erlerinin, sosyal bilimler ara?t?rmalar?nda kabul edilebilir düzeyler olan 0.70 veya üzerinde olmas? beklenir. Güvenirlik çal??malar?n?n sonuçlar?, ölçe?in kararlıl???n? ve hata pay?n? anlamak aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Ölçe?in çok boyutlu bir yap?y? ölçtü?ü varsay?ld???ndan, geli?tirme a?amas?nda Faktör Analizi (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c?) kullan?lm?? olmas? muhtemeldir. Faktör analizi, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar alt?nda topland???n? belirleyerek, Cinsiyet Rol Standartlar? yap?s?n?n alt bile?enlerini (örne?in, "Geleneksel Ev ?çi Sorumluluklar" ve "Ebeveynlikte E?itlikçi Yakla??m") ortaya ç?karm?? olabilir.

Bu analizler, ölçe?in yap? geçerli?ini destekler ve ara?t?rmac?lara skorlama ve yorumlama

konusunda rehberlik eder. Ancak, bu analizlerin detayl? sonuçlar?, Eker'in (1994) orijinal tez metninde yer almaktad?r.

Araç

Test Türü:

Geli?tirme (Özgün bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir.)

Biçim:

Likert tipi derecelendirme ölçe?i veya benzeri bir kendini de?erlendirme envanteri (Kesin derecelendirme format? bilgisi eksiktir).

Mevcut Diller:

Türkçe

Popülasyon Grubu:

Yeti?kinler, özellikle ebeveynler ve/veya evlilik/partnerlik ili?kisi içinde olan bireyler.

Ya? Grubu:

Genellikle 18 ya? ve üzeri yeti?kin popülasyon.

Popülasyon Detaylar?:

Tezin oda?? babalar?n kat?l?m? oldu?undan, örneklemin önemli bir k?sm?n? babalar veya ebeveynler olu?turmaktad?r. Çal??ma, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Metodolojisi:

Ka??t-kalem veya elektronik ortamda uygulanan öz-bildirim ölçe?i. Kat?l?mc?lar, cinsiyet rollerine dair ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Eker (1994), Toplumsal Cinsiyet, Rol Beklentileri, Ebeveynlik, Psikometri, Geli?tirme Ölçe?i, E?itlikçi Tutum.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?:

Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri:

Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi:

F. Eker (1994) çal??mas?n? Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlam??t?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 1994.

?zinler ve Ücret: Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirildi?i için, akademik ve e?itim amaçl? kullan?mlar için genellikle yazar?n izni veya tezin yay?nland??? kurumun izni gereklidir. Ticari kullan?m için özel izinler gerekebilir. Ölçe?in standart bir ücreti olup olmad??? bilgisi mevcut de?ildir.

Kaynaklar

Eker, F. (1994). *Babalar?n çocuk bak?m? ve ev i?lerine kat?l?m düzeyleri ve belirleyicileri* (Yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, ?zmir.

Cinsiyet Rol Standartlar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için Eker'in (1994) Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde bulunan yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.